

směřovala k odcizení nějakých peněz a nějakých potravin. Tímto zjištěním není zřejmě ještě přesně kryt závěr o subjektivní stránce krádeže, kvalifikované tak, jak první soud uznal, tím méně závěr o pokusu krádeže věcí a peněz v celkové hodnotě 7.000 K. Nevyjádřiv se o obhajobě stěžovatelově, že chtěl odciziti jen malé množství potravin, uznal první soud na pokus krádeže všeho zboží v ceně 5.000 K, ač nezjistil, o jaké zboží vůbec šlo, zejména zda to snad byly samé potraviny, a nezmínil se, jak si vysvětluje, že by byl stěžovatel odcizil (a proto po případě odciziti chtěl) všechno toto zboží, kdyby nebyl vyrušen, když je uvedenou hodnotou zboží ve spojení s povahou pekařského zboží napověděno, že šlo o větší množství zboží značné váhy nebo rozměrů a tím nesnadno odnesitelné, zvláště pro obžalované, kteří jeli na kolech. Rozsudek rovněž neuvádí, proč má za to, že obžalovaný zamýšlel odciziti i peníze v kuchyni a že nedošlo k odcizení těchto peněz jen pro jeho přistižení v krámě. Nezjišťuje dále, zda byly v krámě v okamžiku vniknutí obžalovaného nějaké peníze a v jakém množství a zda tam obvykle bývají peníze a kolik.

Řečené nedostatky, spočívající jak na vadném skutkovém probrání věci (§ 281, č. 5 tr. ř.), tak i na nedostatečném právním posouzení (§ 281, č. 10 tr. ř.), činí pochybným nejen závěr, že obžalovaní zamýšleli odniti věci a peníze v ceně a částce celkem 7.000 K, nýbrž i závěr o subjektivní skutkové podstatě krádeže, kvalifikované podle § 173 tr. z., ba i podle § 174 II, písm. a), c), § 176 II, písm. a) tr. z. vůbec.

Výrok odsuzující stěžovatele pro zločin krádeže je proto v celém rozsahu stížen zmatky uplatněnými stěžovatelem. Byl proto zrušen jako zmatečný. V důsledku částečného zrušení výroku o vině, byl zrušen též výrok o trestu a výroky s tím souvisící a věc byla vrácena prvnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení.

Tytéž důvody, na nichž se zakládá opatření zrušovacího soudu učiněné ve prospěch obžalovaného A. co do nedokonané krádeže ke škodě Oldřicha D., jsou ku prospěchu i obžalovanému B., který nepodal zmatečnou stížnost. Bylo proto postupováno podle § 290 tr. ř. z úřední moci tak, jako kdyby byl uvedený důvod zmatečnosti uplatňován i tímto obžalovaným, rozsudek byl proto zrušen i v části odsuzující obžalovaného B. a věc byla i ohledně něho vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 6403.

Účelem zákona č. 178/1924 Sb. z. a n. je vymýtití jakýkoliv hmotný vztah třetích osob k funkci veřejného činitele, i když je jinak vykonávána bezvadně.

S hlediska přečinu podle § 3, odst. 1 uvedeného zákona stačí, že si dá veřejný činitel poskytnouti prospěch nikoliv nepatrný z důvodu své služby a ve vztahu ke svým služebním úkonům. Je-li osobou v § 104 tr. z. uvedenou a činí-li výkon svého úřadu závislým na poskytnutí daru nebo se dá darem svěsti ke stranictví, jde již o zločin podle § 104 tr. z.

Majetkové poměry osoby úplatek poskytující jsou nerozhodné pro posouzení otázky, jde-li o prospěch nepatrný či nikoliv.

V oblasti zákona o úplatkářství neplatí sčítací zásada § 173 tr. z. všeobecně, nýbrž jen ve případě mlčky nebo výslovně uzavřené dohody mezi osobou uplácenou a osobou prospěch poskytující.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1939, Zm II 198/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin úplatkářství podle § 3, odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znova projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství nelze upřít oprávnění, pokud napadá rozsudek z důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř.

Nalézací soud zjistil po stránce skutkové, že celá řada rolníků, kteří měli přiděleny na práci trestance z věznice krajského soudu v N., jejímž faktickým správcem byl obžalovaný, poslali obžalovanému v červenci a srpnu 1938 obilí v množství po patnácti až padesáti kg a v celkové ceně nejméně 606 K, a že obžalovaný toto obilí přijal.

V tomto zjištěném skutkovém ději neshledal nalézací soud skutkovou podstatu zažalovaného přečinu podle § 3, odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., a to z toho důvodu, že poskytování obilí nebylo míněno jako protihodnota za to, že obžalovaný přiděloval dárčům trestance na práci — ježto by se jinak bez takových darů nedostalo rolníkům pracovní síly — nýbrž že bylo obilí dáváno majetnými rolníky spíše jako úsluha za to, že se družstvu dostalo přidělu pracovních sil z věznice krajského soudu v N. Dále se uvádí v rozsudku, že obžalovaný nesjednával přímo s jednotlivými rolníky žádných smluv, tak že ani nemohl dávat jednotlivým rolníkům přednost při rozdělování trestanců, a že ani nepomýšlel na to, aby si dary vynucoval nepřidělením trestanců na práci k jednotlivým rolníkům, a konečně že ani dárkové nepovažovali dary za nějakou úplatu nebo protihodnotu za poskytování pracovních sil, poněvadž šlo o rolníky zámožné.

Nalézací soud však nesprávně vyložil skutkovou podstatu přečinu podle § 3, odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., jak zmateční stížnost právem vytýká. Pokud nařikáný rozsudek vylučuje skutkovou podstatu přečinu podle § 3, odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n. z toho důvodu, že obžalovaný nemohl jednotlivým rolníkům dávat přednost při přidělování trestanců a že nečinil přidělení trestanců na práci závislým na poskytnutí daru, přehlíží, že se tyto právní úvahy vztahují na skutkovou podstatu zločinu podle § 104 tr. z., věta první i druhá, neboť by šlo

o uvedený zločin, kdyby obžalovaný, mající povahu osoby v § 104 tr. z. uvedené, činil přidělování trestanců na práci závislým na poskytnutí daru, nebo se při tom dal darem svést k dávání přednosti, tedy ke stranictví. Ke skutkové podstatě přečinu podle § 3, odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n. stačí, že si dá veřejný činitel poskytnouti ne nepatrný prospěch z důvodu své služby a ve vztahu ke svým služebním úkonům. Účelem zákona o úplatkářství je vymýtit z řad veřejných činitelů jakýkoliv hmotný vztah k jejich funkci se strany třetích osob, i když je funkce jinak vykonávána bezvadně.

Rozsudek sice správně uvádí pojem úplatek, jaký má na mysli § 3 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., pochybil však, když v poskytování obilí obžalovanému neshledal úplatek z toho důvodu, že byl poskytován osobami zámožnými. Tento názor rozsudku nemá opory v zákoně, neboť zákon o úplatkářství mluví v §§ 2, 3 jen o prospěchu, který se poskytuje veřejnému činiteli. Úplatek, poskytnutý třetí osobou, není však jejím prospěchem, nýbrž jen prospěchem veřejného činitele. Nehledě k tomu, měl by výklad zastávaný nalézacím soudem v zápětí zúžení ochrany ryzosti úřadování veřejných činitelů, tedy opak toho, čeho chtěl zákonodárce zákonem o stíhání úplatkářství dosáhnout. Ani panující snad »zvyklost« poskytovat takové dary nemůže býti omluvou, jak nejvyšší soud jako soud zrušovací dovodil v rozh. č. 4160 Sb. n. s., a šlo by proto o prospěch poskytnutý veřejnému činiteli ve smyslu § 3, odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., i kdyby šlo u zmíněných rolníků o pouhou úsluhu, jak se v rozsudku uvádí.

Jelikož již uvedený, zmatek podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. zakládající nesprávný právní výklad § 3, odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n. činí rozsudek zmatečným, bylo již z tohoto důvodu vyhověno zmatečné stížnosti státního zastupitelství a rozsudek byl zrušen jako zmatečný.

Ze skutkových zjištění se sice dá dovodit závěr, že byl obžalovaný veřejným činitelem ve smyslu zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., že obilí poskytované mu rolníky, bylo prospěchem ve smyslu uvedeného zákona, že si obžalovaný dal tento prospěch poskytovat z důvodů své služby a ve vztahu ke svým služebním úkonům, záležejícím v přidělování trestanců na práci, a že si byl vědom vztahu mezi poskytovanými dary a svými služebními úkony. Než přes to nelze nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu rozhodnouti ihned ve věci samé — i když nalézací soud správně dovodil, že byl jednáním obžalovaného dotčen veřejný zájem — ježto skutková zjištění, z nichž by bylo možno dovodit právní závěr o tom, zda v souzeném případě nešlo o prospěch zcela nepatrný, jsou ve vzájemném rozporu. Nalézací soud zjistil totiž jednak, že obžalovaný sjednával s rolníky, kteří mu poskytovali obilí, pracovní smlouvy, a jednak, opíraje se zřejmě o obhajobu obžalovaného, že obžalovaný nesjednával s jednotlivými rolníky žádných smluv, nýbrž s družstvem. Nalézací soud uvádí sice v rozsudku, že prospěch, získaný z úplateků v roce 1938, a to 606 K nebo něco více (tržba za obilí poskytované obžalovanému třinácti rolníky v množství od patnácti do padesáti kg), nebyl prospěchem nepatrným, nijak však blíže neodůvodňuje, proč v souzeném případě používá sčítací zásady § 173 tr. z., která pro zákon

o úplatkářství č. 178/1924 Sb. z. a n. neplatí zcela všeobecně (srov. rozh. č. 3765, 4160 Sb. n. s.), a skutková zjištění, z nichž by bylo lze dovoditi předpoklady pro výjimku z uvedené zásady, a to mlčky nebo písemně uzavřenou dohodu mezi obžalovaným a osobami prospěch (úplatek) poskytujícími (srov. rozh. č. 5940 Sb. n. s.), jsou, jak již uvedeno, ve vzájemném rozporu, takže podle zásad logického myšlení nemohou vedle sebe obstáti. Jelikož z těchto vzájemně si odporujících skutkových zjištění nelze bezpečně dovoditi závěr, zda je v souzeném případě splněna podmínka pro výjimku ze zásady, že ustanovení § 173 tr. z. o sčítání jednotlivých částek neplatí všeobecně pro obor zákona o úplatkářství č. 178/1924 Sb. z. a n., tedy zda je za podklad rozhodování otázky nepatrnosti prospěchu vzíti souhrn všech darů obžalovanému poskytnutých či pouze jednotlivé dary samy o sobě, a ježto důsledkem toho nelze ani zjistiti nezbytnou známku skutkové podstaty přečinu podle § 3, odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., že totiž nešlo pouze o nepatrný prospěch, kterou se zmíněný přečin liší od skutkové podstaty přestupku podle odst. 2 téhož paragrafu, k němuž se zase vyžaduje dotčení důležitých veřejných zájmů, byla věc vrácena nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Na nalézacím soudu bude, aby se při řešení otázky, o jaký prospěch šlo, řídil zásadami, vyslovenými v rozh. č. 3415, 3632, 4102, 4160, 5940 Sb. n. s.

Čís. 6404.

S hlediska skutkové podstaty podle § 13, č. 1, odst. 1 zákona č. 50/1923 Sb. z. a n. nezáleží na době, po kterou je přechováván předmět tam uvedený, ani na podnětu a účelu přechovávání.

Není však přechováváním, přijal-li někdo od jiného ruční granát, aby jej zničil, a měl-li jej u sebe jen po dobu k tomu potřebnou.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1939, Zm II 241/39.)

Nalézací soud zjistil, že byl obžalovaný A. dne 8. října 1938 propuštěn ze služeb stráže obrany státu, že dostal od neznámého četníka ruční granát, aby si jej zatím nechal, že granát přechovával ve svém bytě asi do 5. prosince 1938, kdy jej odevzdal obžalovanému B., který měl granát u sebe asi tři týdny, načež jej odevzdal obžalovanému C., který jej ještě téhož dne vypálil na odlehlém místě v lese.

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný C. zproštěn podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin podle § 13, č. 1, odst. 1 zákona č. 50/1923 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v tomto zprošťujícím výroku a vrátil věc soudu první stolice, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.